



## **Innspill til representantforslag om en kjønnsnøytral likestillings- og diskrimineringslov**

I Representantforslag 280 S (2025–2026) foreslår representanter fra FrP at Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag om å gjøre lov om likestilling og forbud mot diskriminering kjønnsnøytral

Norges kvinneLobby (NKL) har følgende innspill til komiteens behandling av forslaget:

### **Overordnede innspill:**

- Norges kvinneLobby er mot forslaget.
- Den foreslåtte endringen vil svekke diskrimineringsvernet og kjønnsperspektivet i likestillingsarbeidet.
- Omfattende strukturelle forskjeller i samfunnet rammer kvinner og menn ulikt, og et tydelig kjønnsperspektiv i formålsparagrafen er fortsatt nødvendig for å synliggjøre og motvirke disse.
- Kvinner og jenter blir idag fratatt rettigheter og likeverd og rammes av tilbakeslag globalt. Å svekke kvinners rettigheter og diskrimineringsvern i norsk lovverk vil ikke bare føre til direkte negative konsekvenser for kvinner nasjonalt, men også gi negative signaler internasjonalt.
- En kjønnsnøytral formålsparagraf går mot tidligere anbefalinger fra CEDAW.
- Endring av loven bør ikke gjøres uten en utredning.

### **Bakgrunn:**

Forslagsstillerne mener likestillingspolitikken må ta utgangspunkt i den reelle situasjonen i samfunnet. Det mener også NKL.



Den reelle situasjonen i samfunnet er at kvinner og menn ikke er likestilt i Norge. Vi deler forslagsstillers oppfatning av at både kvinner og menn har særskilte utfordringer, men ikke at samfunnet har utviklet seg i en retning der kvinners stilling står så sterkt at kvinners særstilling i formålsparagrafen kan fjernes.

Likestillingsarbeidet i Norge har i flere tiår vært preget av en oppfatning av at "vi er på vei mot" at kvinner og menn er likestilt, mens realiteten har vist at fremgangen på mange områder går svært sakte. På en del områder har utviklingen stoppet opp eller går bakover. For eksempel er menn fortsatt overrepresentert i en rekke makt- og beslutningsposisjoner, og ved siste stortingsvalg gikk andelen kvinnelige representanter *ned* fra 45 til 41 prosent.

Kvinner har fortsatt lavere samlet livsinntekt og lavere pensjonsopptjening, samt et større omsorgsansvar som ofte påvirker begge nevnte økonomiske faktorer betraktelig. En ny undersøkelse, utarbeidet av Oslo Economics, viser at inntektsgapet mellom kvinner og menn fremdeles er stort i dag, og at det er kvinner som kommer dårligst ut økonomisk.

Kvinner og jenter rammes også av kjønnsbasert vold, inkludert alvorlig vold i nære relasjoner og seksuell vold. Dette påvirker flere sentrale faktorer i kvinners liv, som blant annet tilknytning til arbeidslivet, psykisk og fysisk helse, økonomisk og personlig frihet og selvstendighet.

I mange tilfeller er lovverk, tjenester og reguleringer formet ut fra menns behov, uten at det er tatt høyde for at kvinner kan ha andre behov eller risikofaktorer. Dette gjelder eksempelvis helsetjenester basert på kunnskap og forskning på mannlig anatomi og fysikk, og reguleringer i arbeidsmiljøloven/rettigheter ved arbeidsskade som er utformet på en måte som er tilpasset arbeidsskade menn utsettes for i industrien, men i svært liten grad er tilpasset feks. belastningslidelser ved kvinnedominert arbeid, som i helse- omsorg og serviceyrker.

### **Internasjonale forpliktelser og signaleffekt**

Formålsparagrafens kjønns- (og minoritets)perspektiv er basert på historiske og dagsaktuelle strukturer og maktanalyser.

Å fjerne kvinner fra formålsbestemmelsen signaliserer at disse strukturene ikke lenger finnes i tilstrekkelig grad til at de er nødvendige å påpeke. Det stemmer ikke med realiteten, slik eksemplene over illustrerer.

Videre er Norge internasjonalt forpliktet til å jobbe for faktisk likestilling gjennom ratifiseringen av FNs kvinnekonvensjon. Formålsparagrafen er et godt verktøy for å jobbe for faktisk likestilling.



CEDAW-komiteen har ved flere anledninger uttrykt bekymring for Norges omfattende bruk av kjønnsnøytralt språk i lovgivning og politikk, og pekt på at dette kan skape barrierer for å identifisere og motvirke diskriminering av kvinner. En endring i formålsparagrafen der kvinners særstilling fjernes, vil være en direkte motarbeidelse av FNs anbefalinger.

### **Globale tilbakeslag**

Norges kvinneLobby understreker at det er stort behov for å motvirke pågående globale tilbakeslag mot kvinners rettigheter.

En av fire av verdens regjeringer rapporterte om tilbakeslag for kvinners rettigheter i 2024, i følge en rapport fra UN Women i 2024. Rapporten "Opposition to gender equality in the Nordic countries" (2026) fra The Nordic Council of Ministers" viser at tilbakeslagene også påvirker oss i Norden. Kartleggingen av aktører fra sivilsamfunnet, akademikere og offentlig ansatte viste blant annet at en stor andel av aktørene rapporterte at motstanden mot bl.a. kjønnslikestilling hadde ført til økt selvsensur; og at de hadde trukket seg fra offentlige debatter, påvirkningsarbeid og andre arenaer der tematikken var relatert til kjønn.

Norges kvinneLobby understreker at det fremdeles er behov for tydelig kjønnsperspektiv i lovverk og politikk, mer aktiv politikk og flere virkemidler for å fremme likestilling mellom menn og kvinner - ikke færre slik det foreslås i representantforslaget.